

P
L
A'
T
O
K

FEB/89'

BRATISLAVSKÝ VEĽKÝ PIATOK

Prominentní predstavitelia slovenského katolicizmu hodnotia bratislavskú manifestáciu asi takto:

V posledných demokratických voľbách v Československu v roku 1946 získala absolútnu väčšinu na Slovensku kresťansky orientovaná demokratická strana. Po viac ako 40 rokoch možno s istotou tvrdiť, že kresťania sú stále najvýznamnejšou spoločenskou silou. Manifestácia ukázala, že kresťanstvo je nosnou ideovou silou Slovákov, ako to bolo napokon vždy v našich dejinách. Ukázala, že jedine kresťanstvo dokáže chrániť národ pred neľudskými ideológiami.

Manifestácia otvorila nové pole spoločenskej aktivity veriacich a spolu s podpisovou akciou ukázala i samotným veriacim ich silu a upevnila ich sebavedomie. Je pravdepodobné, že je to iba začiatok širšieho pohybu medzi veriacimi.

Manifestácia vznikla z podnetu veriacich, vyslovila však aj požiadavku plnej občianskej slobody pre všetkých, veriacich i neveriacich. Zotrrela tak hranicu, ktorá exzistovala v minulosti gestvovala medzi hnutím za náboženskú slobodu a hnutiami za občianske práva. Ukázala, že veriaci ako najsilnejšia spoločenská zložka sú schopní a ochotní postaviť sa i za požiadavky iných spoločenských zložiek, ak sú v súlade s princípmi etiky. Otvára sa tak perspektíva účinnejšej spoločenskej sebaobrany pred nespravodlivými nárokmi kohokoľvek.

Manifestácia ďalej ukázala, že veriaci si želajú obsadenie biskupských stolcov kandidátmi Svätého otca a nie vlády. Teto si musí uvedomiť, že ak naďalej bude pretahovať rokovania, mohlo by ju to stať vlastný stolec. Cirkev už pred 900 rokmi vyhrala zápas o investitúru t.j. o samostatné určenie nositeľov cirkevných úradov.

Účastníci manifestácie prišli na Hviezdoslavovo námestie vyjdiť svoju vieru a rozišli sa s pocitom, že v danej chvíli bolo potrebné podstúpiť za ňu aj riziko. Počas brutálneho zásahu polície stáli ako prvá kresťania v aréne, hodení pred divé zvery. Spájali svoje utrpenie s bolesťami Krista, ktorého umučenie a smrť na Kríži si Cirkev pripomenie o týždeň na Veľký piatok. Toto bol ich Veľký piatok, "Bratislavský Veľký Piatok". Veriaci akoby cítili, že musia zaplatiť výkupnú cenu za celý národ a svojich katov. Odtiaľ tá dôstojnosť a trpezlivosť.

Tento postoj sa odráža v slovách niektorých účastníkov.

30-ročná úradníčka: "Nám veriacim takto neublížia. Bolo to drastické, ale išlo by som tam znova." 26-ročný otec rodiny: "Tento tvrdý zásah nás nezastrašil, ale zomkol. Urobili nám dobrú službu."

25-ročná úradníčka: "Mala som strach, keď do nás začali narážať tie autá. Som však rada, že som tento strach premonla a že som zotrvala na celej manifestácii. Malo to veľký význam pre všetkých, čo tam boli." Právnik, otec rodiny: "Napriek situácii, ktorá pripomínala bojisko, vznikla na Hviezdoslavovom námestí medzi veriacimi veľká súdržnosť... Povzbudilo ma i to, že tí ľudia, ktorí niečo také zazili po prvýkrát, napriek strachu neustúpili. Bolo to pre nás všetkých veľmi cenná škola."

Manifestácia bola príležitosťou priznať farbu. Strana a bezpečnosť ukázali svoju pravú tvár: netolerantnosť, nedemokratickosť, bezohľadnosť, opovrhovanie ľuďom, krutosť. Režimu spadol aj ten posledný kúsok ubohkej masky, ktorú sa usiloval udržať si.

Pacem in terris jednoznačne prejavilo svoju servilnosť a predstavilo sa ako kolaborantský nástroj ateistického režimu.

Aj veriaci ľud vyšiel s farbou. Účastníci manifestácie dokázali, že sa vedú angažovať a prinášať obety z náboženskej a občianskej práva. Súčasne dali najavo, že organizácia Pacem in terris pre nich

nepredstavuje žiadnu morálnu autoritu. Časom si tento postoj môže osvojiť aj režim. Preh ť sú títo knazi neschopní ovplyvňovať ľudí, bezcenní. Zachová sa podľa známej zásady "murín svoje urobil, murín môže ísť".

Manifestácia našla veľú odozvu i v Čechách a na Morave. Skupina katolíkov z Olomouca sa zo solidarity postila a pražskí katolíci poslali do Bratislavy prejav solidarity. Z Moravy prišli dokonca aj skupiny veriacích. Sú to dôležité impulzy kresťanstva a súčinnosti slovenského a českého národa. Kresťanstvo sa takto javí ako jednotiacia sila.

Veriaci v Bratislave splnili svoj sľub pokojnej verejnej manifestácie. Modlili sa a držali zažaté sviečky. Tu naraz zasiahla polícia násilím a začala prímých biť obučkami, polievať vodou, vrážať do nich autami a zatykať ich. Znovu, po toľkýkrát za posledných 40 rokov, sa komunizmus ukázal ako narúšač sociálneho mieru.

V kontexte súčasného pohybu vo východnej Európe piatková manifestácia ukázala že nie je možné hovoriť o prestavbe, otvorenosti a demokratizácii, a pritom zachovať staré politické a policajné praktiky. Môže sa stať, že ľud týchto krajín si naplní tieto termíny svojím obsahom. Manifestácia ukázala, že náboženskú slobodu nebude možné odusunúť až na koniec prestavby alebo ju z nej úplne vylúčiť. Čím skôr to strany a vlády vo východnej Európe pochopia, tým lepšie aj pre ne. Kresťania sú pripravení viesť dialóg so všetkými, aj s marxistickou vládou. Musí to však byť dialóg čestný, s obojstranným úsilím o poznanie a nastolenie pravdy.

/Pokračovanie v budúcom čísle/

+ + + + +

PRITŮL HO A ZVESTUJ INYM

Hľadá sa: Ježiš Kristus,
ináč Mesiáš, Syn Boží, Kráľ kráľov,
Pán pánov, Knieža pokoja, etď.
Obávaný vodca podsveta.
Je obvinený z nasledovných priestupkov:
bez dovolenia pôsobí ako lekár,
vyrába víno a rozšafne rozdáva pokrm,
deťáva sa do sporu s obchodníkmi v chráme.
Má úzke kontakty s kriminálnikmi,
reakcionármi, s ľudmi pochybnéj povesti
a s pouličnou luzou.
Tvrdí, že má poverenie premeniť ľudí na božie deti.

Vonkajší zjav:
typický hippy - dlhé vlasy, brada,
dlhé platené rúcho, sandále.

Prechádza z dedina do dediny,
má niekoľko bohatých priateľov,
no väčšina jeho spoločníkov sú chudáci,
rybári a malmocní.
Často sa utahuje do púšte,
kde trávi celé noci v modlitbách.

Pozor!
Tento muž je krajne nebezpečný.
Jeho posolstvo nadchýňa osobitne
mladých ľudí, ktorí sa zapaleni
pre idealy. Tento muž mení ľudí
a tvrdí, že ich oslobodí.

Varovanie:

Ježiš Kristus obchádza aj našim krajom.

Čokoľvek sa o ňom dozviete,
povedzte to ďalej.

Opakujem: Čokoľvek sa o ňom dozviete o Ježišovi Kristovi,
povedzte to ďalej!

+--+

+ + + + +

STREDISKO RÁDU MILOSRDENSTVA V MOSKVE

Matka Tereza /Agnes Gondzha Bojaxhiuová/, laureátka Nobelovej ceny za mier, zakladateľka a predstavená rádu milosrdenstva, prišla do Sovietskeho zväzu už po druhýkrát. A za každým dôvodom jej návštevy boli udalosti pre sovietsky ľud tragické. Najprv to bol Černobyl a teraz katastrofálne zemetrasenie v Arménsku.

Strediská misionárskeho mníšskeho rádu milosrdenstva dnes pôsobia v 87 krajinách. Čoskoro bude zriadené ďalšie v jednej moskovskej klinike.

"Sme vždy tam, kde je nadbytok ľudského utrpenia a bolesti. Sme pripravení venovať týmto ľuďom svoju nehu a lásku", hovorí matka Tereza. "Vo svojej práci sa nesnažíme vykonávať nejaké veľkolepé veci. Robíme len to, čo ľudia každodenne potrebujú. Ovšem, to všetko je len kvapka v mori, ale uznáte, že s našou pomocou bude v oceáne o jednu kvapku menej. Svojou pokornou prácou sme pripravení robiť kdekoľvek... Otvorili sme niektoré domy napríklad v Spojených štátoch pre ľudí trpiacich na chorobu AIDS v New Yorku, Washington... Za svoju prácu neprijímame žiadnu odmenu... Ľudia sú dobrí... Staráme sa o 158 000 nemocných, a nikdy sme nemali nedostatok jedla alebo liekov."

Po svojej prvej ceste do Sovietskeho zväzu matku Terezu pochytila myšlienka zriadiť v tejto zemi vlastné stredisko. Jednanie arménskeho tragédia urýchlila.

"Zahynuli tisíce" hovorí matka Tereza, "ale nesmieme zabudnúť na tých, ktorí sa uzdravujú alebo umierajú, ktorí zstanú na celý život invalidi. Všetko utrpenie, ktoré zemetrasenie spôsobilo - nech moje slová neznejú rúhačky - musí priniesť i dobro... Nešťastie náš všetky zjednotilo a tiež v tom je niečo dobrého.

Tragédia ukázala a vyjavila všetko to najlepšie, čo v človeku je..."

Dlhé roky sme sa domnievali, že pojem "duša" je niečo neexistujúceho, abstraktného, čo nemá žiadnu funkciu. Teraz /bez toho, že by sme sa dotkli materiálnej podstaty/, sa čím ďalej viac začíname presvedčovať, o tom, že "duša" nie je slovo, ale najvyššia dôležitá súčasť nášho organizmu, ktorú bohužiaľ neberieme do úvahy, ne-
liečime a nechránime.

Matka Tereza a sestry jej rádu milosrdenstva liečia ľudské duše. Na celom svete... V ZSSR matka Tereza založila všezväzový ústav pre traumatológiu, kde liečia najťažšie zo všetkých chorôb.

"Sme misionárky milosrdenstva, pomáhame postihnutým, aby sa necítili mrzákami... Raz v Kalkate", rozpráva matka Tereza "som zobrala človeka, ktorý ležal v stoke. Sedeli na ňom muchy, po tele mu liezli červy. Odniesla som ho do nášho domu, do špeciálneho domu pre umierajúcich. Trvalo 3 hodiny, kým sme jeho telo zbavili červov a umyli ho. Potom na nás pozrel a povedal: "Celý život som žil ako zviera, ale umieram ako anjel." Ušiel s úsmevom na tvári."

UŽ v najbližšej dobe prídu z Ríma do všeľvázového strediska pre traumatológiu 4 sestry rádu milosrdenstva. Pracovať budú bezplatne, bývať budú na klinike a stravovať sa budú s nemocnými. Zvlášť budú mať na izbu, kde sa sestry môžu modliť.

Sama matka predstavená povedala žertom:

"Rádové sestry nemávajú vo zvyku odpočívať, mať voľno alebo dovolenku, ale tak ako auto potrebuje dopĺňovať palivo, i náša poskytuju modlitby energiu, potrebnú pre našu ďalšiu prácu."

/Vladimír Gelin, 52/88 Nová Doba/

+ + + + +

JE V JEDNOTE SILA?

V októbrom číale z minulého roka sme sa čosi dozvedeli o bývalých študentoch miestneho "ústavu". Ich zvyk bol, že kamaráti a spolužiaci, ktorých spájala tá istá viera, stretávali sa, aby sa spoločne modlili a meditovali. Držali vždy spolu, lepšie sa spoznávali a ich priateľstvo sa stále prehľbovalo.

Zapačilo sa aj nám toto ich apoštolovanie. Pred začatím nového týždňa sme sa stretli, aby sme sa povzbudili do ďalších dní a nabrali silu na prekonanie nezdarov a prekažok. Spoločne sme sa pomodlili a urobili menšiu meditáciu. Potom sme si dali "úlohu týždňa". Každý mal zadeleného jedného z nás, na ktorého mal cez týždeň myslieť, aby sa mu darilo pri písomkách, pri skúškach atď.

Na mňa mal myslieť jeden kamarát, jediný chlapec medzi nami. Potešila som sa, lebo som si myslela, že keď sa mi pošťastil takýto "patrón", budem mať väčšie šťastie v škole ako ostatní.

No na prvej hodine som sa presvedčila, že je to len moja mylná predstava. Bola fyzika a ja som schytala prvú pätku v tomto školskom roku. Nič to "jedna päťka - žiadna päťka", hovorí staré študentské porekadlo. A tak som sa na matematike prihlásila doborovľne odpovedať s úmyslom, že si opravím zlé známky. Na moje veľké prekvapenie, profesor ma ohodnotil trojkou.

Bola som sklamaná, no oveľa viac to vzalo môjho "patróna", ktorý vraj celé hodiny na mňa myslel.

Večer som sa učila ako najatá. Na druhý deň som výborne napísala písomku z chémie a v stredu som znovu odpovedala z matematiky, ale to už bolakrásna jednotka.

Nevýslovne som bola šťastná, že experiment "patrónstva" fungoval. Ten týždeň ubehol ako voda. A v piatok sme sa smiechom a s veselými spomienkami zistili, že v jednote je naozaj sila. No ja som dospela k ponaučeniu, že nestačí len aby ten druhý myslel na nás a modlil sa, ale aj my sami sa musíme niečím pričiniť a priložiť ruku k dielu.

A J ON BOL "KAŽDÝ" . . .

Asi pred dvoma - tromi týždňami som zažila jeden zážitok, na ktorý neviem zabudnúť. Sedeli sme asi 5 - 6 v jednej dedinskej krčme a unavení po celodennom namáhavom lyžovaní sme pájác k lu čakali na autobus. Ten nás mal zobrať späť, na chatu. Už ako som vošla, jedným prítomných voľne hovoril a volal na taz. Vtedy som tuším viac cítila strach a ko únavu a pohľadla som sa čím ďalej od neho, k svojim. Po chvíľke však vidím, ako si dotyčný razi cestu k nám. Nuž nebolo mi všetko jasné, mal už totiž dosť pod čapicou. /vlastne čapicu tuším ani nema./ Prišiel a ja som si presadla k ostatným, kde si už nik nemohol sadnúť. On si teda prisadol k susednému stolu, kde sedeli dvaja naši "chlapi". Od nich sa dozvedel ako sa volám, a zas sa preorientoval na mňa. Správal sa ako by sme boli starí známi, a ja som bola presvedčená, že ho vidím prvýkrát v živote. Prišiel teda tesne predomnou a pokúšal sa mi vysvetliť, že sme sa už stretli. Spomínal nejakého opilec, nejakú pani a sápalky. Pri tých sápalkách mi zaplo:

Bolo to predrokom. Teľ sme boli lyžovať na chatu. Bol večer a väčšina bola zabavená. Sedeli sme všetci v kuchyni a čakali sme tuším na večeru. Zrazu vidím, že si ktosi veľmi nízko razi cestu k nám. Bolo hyperahe dosť čudné, keby zaklopel, ale že došiel dnu a bez ponúknutia si sadol na jednu veľkú stoličku, to ma šokovalo. Všetci sme ostali akobyrení. Behala mi po rozume ryšlienka, čo budeme robiť, ak sa nebude chcieť zdvihnúť. Keď sme chvíľku čakali, zrazu sa postavil a pýtal si od mamy sápalky. Ona mu ich bez slova podala, hoci bolo vidieť, ako sa trachšie, aby sa neroztiahol na dlážku. Keď dostal čo chcel, ešte čosi zamrmal /nepamätám sa či pokračoval/ a vyšiel. Mám všetkým, pravdaže odľahlo.

Ja by som na to bola dávno zabudla, keď teraz mi tu tento človek hovorí, že náločo ho v živote prekvapilo, ale najviac sa čudoval, keď od tej pazej tie sápalky dostal. Trochu nostalgicky pokračoval, že kebybol vošiel do hocikterého iného domu v dedine, určite byho boli vyhodiť. A tenuto sa tak veľmi čudoval, nevedel pochopiť, prečo sme s ním nevyrazili dvere. Cítila som, že by som mala niečo povedať, ale od hanby som nevládala. Veď naši polevica obyvateľom tej dedinky s nami cestujú autobusom do kostola /do vedľajšej dediny/ A vtedy ma napadlo, či by som ho ja nebola vyhodiť, keby že na to mám silu i odvahu/, neviem. Mojkí s nás by to boli urobili? Možno mohli...

Ľe len o banalitu, sápalky, ale jeho zarazilo to, čo by malo byť pre nás, kresťanov, samozrejme náleku ku KAŽDÉMU!! A medzi tých "každých" patrila určite J aj on...

ČTYŘI APOŠTOLŮU MODLITBY NA MESIAC FEBRUÁR

Aby modlitby, pokánie a sviatosti z jednotovali kňazov, rehoľníkov a laikov v ustíevaní Boha a v službe bližným.

Bracia Jeriášovo, nech v ovaďuši čistoty a čistavosti kvitnú kňazské a rehoľné povolania.

DŮŤEK SNIEHU NA KOZLOŤEKU

Príde sedliak do reštaurácie, posadí sa a na veľký údiv čašníka si odplúje. Po chvíli zas, na druhú stranu. Keď to napravúva, čašník v obave o koberec priniesie plávajútko a položí na ne na pravú stranu. Dedko si vzápätí odplúje naľavo. Čašník mu plávajútko preloží, dedko plúje na opačnú stranu. Keď to hodná chvíľa pokračuje, dedko vyhrkne:

- Poďvajú, mladý páno, ak si to nedajú pred, napľújete vna do toho!!

DROBNÉ OZNAMY:

- Aj v tomto roku budeme v našej redakcii veľmi radi, ak dostaneme od Vás, milí čitatelia nejaké príspevky. Téma, forma aj dĺžka príspevku je ľubovoľná. Napíšte o svojich zážitkoch, názoroch, nápadoch alebo postrechoch. Ďakujeme.